

ПРЕДЛОГ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ ЗАКОН ЗА ЗЕМЈОДЕЛИЕ

Ако се има предвид дека околу 60 проценти од севкупното население на Република Македонија се занимава со земјоделие и ако се знае дека голем дел од Европрашалникот се однесуваше токму на оваа област, тогаш нејасно е зошто сме на нула со аграрната политика. Во решавањето на подзаборавената дејност, всушност е насочен и Предлогот за донесување закон за земјоделие од група предлагачи во состав Марјан Ѓорчев, Михајло Георгиевски, Ванчо Стаменков, Аднан Кахил, кои до претседателот на Собранието на Република Македонија го доставија Пред-

ИМА ЛИ ИДНИНА ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ЗЕМЈОДЕЛЦИ?

логот со барање тој да се стави на дневен ред на првата наредна седница на Собранието.

Повеќе внимание треба

да му се посвети на креирањето услови за работа и развој на оваа област, особено ако се има предвид дека се соочуваме со голем дел од

населението кое е невработено и сиромашно. Ориентирајќи се кон развој на земјоделието, всушност можеме да го решиме и горливиот проблем со невработеноста. Освен тоа, доколку се контролира увозот на земјоделски производи, тогаш ќе се заштити и домашното производство. Неспорно е дека досегашните владини мерки ја потценуваа оваа активност, а доказ за тоа е што за земјоделието се одделува многу малку од буџетскиот колач. Неопходни се добра стратегија, гарантирани цени за земјоделците, субвенции, премии и регреси. Ништо нема да има ако сè се сведе само на декларативните изјави дека ќе се приклучиме кон европскиот аграр, всушност ако во практика ништо конкретно не сработиме.

■ Пишува:
Рената МАТЕСКА

АГРАРНАТА ПОЛИТИКА НИ Е НА НУЛА!

Со години нерешените проблеми во врска со целите на земјоделската политика, мерките на земјоделската политика, поддршката во земјоделството, откупот на земјоделските култури и нивниот пласман наметнува неопходна потреба за системско решение на истите.

МАРЈАН ЃОРЧЕВ, ЕДЕН ОД ПРЕДЛАГАЧИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ ЗАКОН ЗА ЗЕМЈОДЕЛИЕ

☀️ Господине Ѓорчев, како еден од предлагачите за донесување закон за земјоделство, може ли накосо да ни ги кажете причините поради кои имаме потреба од воспоставување единствен генерален закон?

ЃОРЧЕВ: Задачите кои ѝ претстојат на Република Македонија во секторот земјоделство, според Спогодбата за стабилизација и асоцијација со Европската унија, а особено со добивањето на очекуваниот статус на земја-кандидат за членство, се многу сложени и бараат посветеност и континуитет во пристапот, така што без соодветна законска регулатива тие нема да можат да се исполнат. Со консензус прифатената заложба на сите политички субјекти за членство во Европската унија ја наметнува потребата и од итно прилагодување на нашето национално законодавство со законодавството на Унијата. Искуството на земјите кои станаа членки на Европската унија покажува дека прилагодувањето на законодавството и преговорите за идно членство од областа на земјоделството се приоритетните задачи. За таа цел, неопходно е донесување Закон за земјоделство, со кој се овозможува создавање услови за развој на земјоделството, односно генерална, појдовна политика на норматива на која ќе се засноваат мерките на земјоделската политика и специјалното законодавство од оваа област. Одредбите од овој закон се базирани на регулативите на Европската унија во областа на земјоделството, а тие се прилагодени на објектив-

ните потреби на македонскиот агрокомплекс. Приоритетна задача во Стратегијата за пристапување на македонското земјоделство во Заедничката земјоделска политика на Европската унија (ЦАП) е токму донесувањето на Законот за земјоделство. Од истиот произлегува и донесувањето на голем број закони, како и подзаконски акти кои, исто така, се неопходна задача во процесот на пристапување во Европската унија.

☀️ Кои се основните начела врз кои ќе се темели законот?

ЃОРЧЕВ: Законот чие донесување се предлага се базира врз следните начела:

- ефикасна земјоделска политика преку искористување на сите економски капацитети (земјиште, труд, производ, пазар, меѓународен фактор);
- обезбедување паритетен доход на натпросечно продуктивните земјоделци;
- јавност во поглед на донесувањето и спроведувањето на Националната програма и мерките за развој на земјоделството;
- рационално и ефикасно користење на средствата наменети за поттикнување на развојот на земјоделството, како и на средствата за давање финансиска помош на носителите на земјоделска дејност; и
- асоцијативност и соработка во најразлични институционални форми на здружување на вршителите на земјоделска дејност, како и нивна соработка со надлежните државни органи на Република Македонија.

☀️ Досега за Предлогот на закон добивте поддршка и од колегите во Собранието. Дали тоа е сигнал дека неговото донесување ќе измени многу во делот на кој често подзабораваме, а на кого можеби треба да ја темелиме целата економија - земјоделството?

ЃОРЧЕВ: Членовите на собраниската Комисија за земјоделство, со која претседавам, го поддржаа нашиот предлог, што претставува позитивен сигнал дека во Република Македонија постои консензус по вака значајно прашање, како што е креирањето на земјоделската политика. Нашите цели кои се предвидени со Предлогот на закон се во согласност со реформираната заедничка земјоделска политика на Европската унија. Дефинирањето на целите на земјоделската политика, всушност претставува концепт, според кој Република Македонија ќе се раководи во претпристапниот период. Можам да го изразам задоволството дека приоритетна задача за сите членови на Комисијата за земјоделство, независно од партиската припадност, претставува оспособувањето на македонското земјоделство и прехранбената преработувачка индустрија за вклучување во заедничкиот пазар на заедничката земјоделска политика на Европската унија.

☀️ Може ли денес едно македонско семејство солидно да живее исклучително од земјоделство и колку со законот би се подобрила ситуацијата?

ЃОРЧЕВ: Преку реализацијата на предвидените мерки на земјоделската политика ќе се поттикнува земјоделската дејност како стопанска дејност. Земјоделската структурна политика има цел да го поттикнува развојот на селото на ниво на индивидуални или територијално одредени проекти и програми, во кои се вклучуваат поодделни корисници и се дополнуваат со регионалните и заедничките развојни програми. Мерките на земјоделската структурна политика се насочени кон зголемување на ефикасноста на производството и преработувачката на земјоделските производи, одржливото земјоделство, преку кое се овозможува зачувување и заштита на животната средина, како што се овозможува и зачувување на бројот на земјоделските домаќин-

ства и населението кое живее на село, со почитување на еколошките начела. Вршењето земјоделска дејност, во согласност со принципите на одржливото земјоделство, ќе овозможува зачувување на биодиверзитетот на животинските и на растителните видови, зачувување на почвата, нејзината плодност, како и природните услови за живот во почвата, водата и воздухот.

МАРЈАН ЃОРЧЕВ

Новиот концепт кој го нудиме ќе овозможи поттикнување на земјоделската дејност и со неа поврзаните дејности на село, како конкретна помош во подобрувањето на условите за престој и работа.

Предвидовме воведување непосредни плаќања, кои се исплатуваат на хектар земјиште, на единица земјоделски производ или грло, а според одредбите на посебни прописи, тие можат да им се исплатуваат и на преработувачите на земјоделски производи.

☀️ Кои се целите на земјоделската политика и како треба да се планира развојот во овој сектор?

ЃОРЧЕВ: Целите на земјоделската политика во Република Македонија се следните:

- стабилно производство на квалитетна и евтина храна, како и постигнување прехранбена сигурност;
- рационално обработување и окрупнување на земјоделското земјиште;
- развивање на вршењето земјоделска дејност, како една од носечките стопански дејности;
- одржување рамномерна населеност во руралните подрачја и вработување,

- зачувување на земјоделското земјиште од загадување;
- ефикасно запишување на правата врз земјоделското земјиште;
- трајно зголемување на конкурентската способност на земјоделството;
- остварување на начелата за заштита и зачувување на животната средина и на природата;
- здружување на вршителите на земјоделска дејност во најразлични организациони форми заради ефикасност на понудата и на побарувачката на земјоделски производи, и
- овозможување финансиска помош за вршителите на земјоделска дејност.

☀ Во Предлог-законот се предвидени и институции за развој на земјоделството (Фонд за развој на земјоделството)...

ГОРЧЕВ: Десеттиот дел од Законот за земјоделство, со наслов Институции за развој на земјоделството, се однесува на повторното ревитализирање на Фондот за земјоделство, кој беше присутен во Република Македонија и е присутен во

Општина Струмица презема активности во поглед на развојот на земјоделието, особено во делот на раноградинарските производи и нивниот извоз. Раководителот на Секторот за економски развој при Општина Струмица, Зоран Георгиев, не информираше дека со оглед на тоа што во Општината и во струмичкиот регион земјоделството е најзастапено, особено производството на раноградинарски култури во заштитен простор и претставува најголем производител на раноградинарски производи во државата, Општина Струмица формира и Центар за заедничка понуда на раноградинарски производи. Центарот се појавува како неминовна потреба од еден висок степен на организирање на понудата на раноградинарски производи. Ваквата потреба се појавува поради лошиот начин на организирање на пласманот на раноградинарски производи, при што како негативни ефекти се појавуваат ниски откупни цени на производите, непостојано и континуирано количество производи, невоједначеност и нестандардизираност на производите, несертифицирани производи кои се со несоодветна и неквалитетна амбалажа и др. Центарот е во партнерство со приватниот сектор од оваа област. Во прилог на ова, Општина Струмица во својот урбанистички план веќе има предвидено локација за изградба на ваков центар. За успешно реализирање на раноградинарското производство се грижат две институции и тоа: Институтот за јужни култури, Агенцијата за поттикнување на земјоделството и повеќе приватни консултанти, советници.

сите европски земји. Неговото повторно ревитализирање, исто така, е неопходно и на него се инсистира од страна на Европската унија, затоа што на неа ѝ е потребен партнер, кој ќе ги реализира целите на земјоделската политика, а тоа не може да биде Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Фондот треба да овозможи финансирање на вршителите на земјоделска дејност преку давање кредити и други мерки на финансиска поддршка. Без негово постоење е невозможно вршење земјоделска дејност. Контрола над работата на Фондот за земјоделство ќе врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

☀ Во образложението оценувате дека состојбата е резултат на со години натрупаните нерешени значителни проблеми во врска со целите на земјоделската политика, мерките, поддршката, откупот, пласманот...

ГОРЧЕВ: Доколку не би го познавале земјоделството, неговите спротивставености и неговото општо економско значење, можеби би си го поставиле прашањето, зошто е потребно толку многу да се зборува за неговиот развој и зошто толку е неопходно потребно тоа да се штити и да се поддржува. Основата на проблемите кои ги спомнавте е во недоволната и неконтинуирана поддршка на земјоделците. Факт е дека ниту земјите кои во економски поглед се најлиберални и најотворени не го препуштаат земјоделството во целост без соодветна заштита на пазарот. Не постои земја од Европската унија која не го поддржува своето земјоделско производство. Затоа сметаме дека на Република Македонија ѝ е потребен нов концепт на земјоделска политика, а тоа се нуди со Предлогот на Законот за земјоделство.

☀ Сума сумарум, која е крајната цел која може да се постигне со Законот за земјоделство?

ГОРЧЕВ: Востановување единствен-генерален закон, кој ќе биде појдовна основа за развој на земјоделството во Република Македонија, како стопанска дејност во сите негови сегменти.

- Донесување Национална програма за развој на земјоделството, која ќе биде појдовна рамка за дополнување, изменување, усогласување, како и донесување нови законски прописи од областа на земјоделството, кои ќе бидат специјални закони во однос на овој - генерален закон;

- Овозможување да се развие земјоделството како стопанска дејност во Република Македонија, со рамковна основа - Национална програма и севкупни закони, подзаконски прописи, програми и насоки, со цел развојот на оваа стопанска гранка да овозможи излез од кризата во која се наоѓа стопанството на Република Македонија и тоа да се насочи кон основниот природен ресурс; земјоделското земјиште и вршењето на дејностите поврзани со тоа земјиште;

- Овозможување програмска контрола на увезените земјоделски производи, како и регулирање на производството на домашните земјоделски производи во зависност од потребите на пазарот;

- Унапредување на образованието и механизацијата во сферата на земјоделството (едукација на вршителите);

- Интегрирање на вршителите во здруженија раководени со програмски насоки од страна на надлежното министерство, а врз основа на сознанија на СТО и меѓународните институции, кои ќе го насочуваат земјоделското производство, со цел тоа да најде свој успешен пласман, кој ќе му донесе профит на земјоделското стопанство;

- Ревитализирање на Фондот за земјоделство со што земјоделските стопанства ќе добијат различни видови финансиска помош (парични средства, механизација, кредити итн.);

- Потреба од рурален развој во Република Македонија, односно ревитализирање на селските средини со организирано-планско земјоделско производство.